

Nový občanský zákoník – reklamační doba živých zvířat
(právní rozbor, Mgr. Nikola Šmejdiřová)

NOZ již neobsahuje žádnou specifickou lhůtu určenou k vytčení vad, pokud jde o zvířata. Celá věc je poněkud složitější - jde o to, že v situaci, kdy prodávajícím je podnikatel a kupujícím nepodnikatel, vztahují se na takový prodej ustanovení o prodeji zboží v obchodě. V této situaci platí, že prodávající odpovídá vždy pouze za vady, které má věc při převzetí kupujícím, přičemž se má za to, že pokud se vada projeví do 6 měsíců od převzetí, věc byla vadná již při převzetí a je na prodávajícím, aby případně prokázal, že tomu tak není, resp. nebylo. Po uplynutí oněch 6 měsíců je dalších 18 měsíců (tj. celkem 2 roky) možné, aby kupující uplatňoval u prodávajícího právo z vady věci, nicméně bude již na kupujícím, aby prokázal, že vada zde byla již při převzetí věci, za jiné vady tj. takové, které na věci vzniknou až po převzetí kupujícím totiž prodávající neodpovídá, pokud tedy nepřevzme tzv. záruku za jakost, což je ovšem pouze na jeho uvážení.

Pokud je i strana kupující podnikatelem a koupě se týká také jeho podnikatelské činnosti, zmiňovaná úprava se v takové situaci neuplatní. Pokud by tedy prodávající nebyl podnikatelem nebo naopak byli podnikatelé oba (viz. výše), uplatní se úprava obecná, která je nově taková, že vadu je nutno prodávajícímu vytknout (tj. označit ji nebo popsat, jak se projevuje) bez zbytečného odkladu poté co ji kupující při včasné prohlídce a dostatečné péči mohl zjistit, přičemž jedná-li se o vadu skrytou může se tak stát nejpozději do dvou let po odevzdání věci. Pokud by se však nejednalo o skrytou vadu, je jí nutno vytknout do 6 měsíců od převzetí předmětu plnění, jelikož tak hovoří obecná úprava odpovědnosti za vady v NOZu, která se dle mého vztahuje i právní vztahy z kupní smlouvy. Je ovšem otázka, co by to vlastně mohlo být za vadu, když bychom ji hodnotili jako, že není skrytá a přesto by za ní prodávající odpovídal.....jelikož za vadu, kterou bylo možno s vynaložením obvyklé pozornosti poznat již při uzavření kupní smlouvy prodávající neodpovídá vůbec.

Podle mého je tedy rozdíl mezi prodejem podnikatelem a nepodnikatelem v tom, že při „podnikatelském prodeji“ se uplatní ona vyvrátitelná právní domněnka, že projeví-li se vada v průběhu šesti měsíců od převzetí, byla věc vadná již při převzetí, kupující toto nemusí prokazovat a může se bez dalšího domáhat svých práv z vad věci zatímco u nepodnikatelského prodeje bude muset kupující vždy prokazovat, že věc byla vadná již při převzetí, má na to ovšem shodně také 2 roky po odevzdání resp. převzetí, jelikož zákon někdy používá termín odevzdání, někdy převzetí, kterýžto okamžik by však měl časově spadat v jedno.

Co je důležité je ten fakt, že jakákoli kratší lhůta pro reklamaci zvířat z NOZu nevyplývá, zároveň však znovu upozorňuji na tu významnou skutečnost, že dle NOZ prodávající automaticky ze zákona odpovídá pouze a jen za vady, které má věc již při jejím převzetí kupujícím, byť se třeba projeví až později, pokud jde o prokazování této skutečnosti viz. výše. Pokud jde o vady vzniklé až později, prodávající za takové vady neodpovídá (pokud tedy dobrovolně nepřijme záruku za jakost- to už je ovšem otázka jiná) a jedinou výjimkou je situace, kdy prodávající onu později vzniklou vadu způsobil porušením své povinnosti.

Závěrem ještě zmíním pro Vás jistě zásadní ustanovení § 494 NOZ

§ 494

Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

Ve světle tohoto ustanovení mne napadá, zda by celá otázka nemohla být soudy vykládána tak, že striktní použití ustanovení NOZ o vadách odporuje povaze zvířat jako živých tvorů - aplikační praxe soudů je pro nás všechny zatím velkou neznámou.